

ruch turystyczny

W ŁODZI
I WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W 2016 ROKU

REDAKCJA NAUKOWA
Bogdan Włodarczyk

ZESPÓŁ AUTORSKI
Joanna Bik (rozdział 8)
Jacek Kaczmarek (rozdział 6)
Joanna Kowalczyk-Anioł (rozdział 4)
Tomasz Napierała (rozdział 7)
Andrzej Stasiak (rozdział 8)
Ewa Szafrńska (rozdział 2)
Sławoj Tanaś (rozdział 5)
Bogdan Włodarczyk (rozdziały 1, 3)

RECENZENT
Robert Wiluś

Badania finansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Metoda badań i raport końcowy zostały opracowane przez zespół ekspertów
z Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego
przy wsparciu finansowym Urzędu Miasta Łodzi

PROJEKT OKŁADKI
Marcin Dudziński

SKŁAD KOMPUTEROWY
Elżbieta Paradowska

© Copyright by Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017

ISBN 978-83-63418-04-5

Druk i oprawa:
CUK, 90-002 Łódź, ul. Sienkiewicza 36, tel. 42 633 46 73, 42 633 46 83
druk@ksero-cuk.com.pl www.ksero-cuk.com.pl
Nakład 100 egz.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA ORAZ MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I METODY BADAŃ	9
2.1. Cel opracowania	9
2.2. Zakres terminologiczny i definicje pojęć używanych w opracowaniu	10
2.3. Materiały źródłowe i metody badawcze zastosowane w opracowaniu	12
2.4. Schemat doboru i struktura próby badawczej w badaniach ankietowych	14
2.5. Zakres czasowy i przestrzenny badań terenowych	15
3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA RUCHU TURYSTYCZNEGO W ŁODZI I WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM	21
3.1. Dynamika ruchu turystycznego w latach 2000–2016	21
3.2. Sezonowość ruchu turystycznego	27
3.3. Wielkość i struktura ruchu turystycznego w 2016 roku	31
3.4. Ruch turystyczny w województwie łódzkim na tle innych regionów Polski ..	34
3.5. Rozkład przestrzenny ruchu turystycznego	37
4. ANALIZA RUCHU TURYSTYCZNEGO W ŁODZI W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH	43
4.1. Charakterystyka uczestników ruchu turystycznego	43
4.2. Organizacja podróży i charakterystyka pobytu w Łodzi	51
4.3. Łódź w opiniach i ocenach odwiedzających	65
5. ANALIZA RUCHU TURYSTYCZNEGO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH	71
5.1. Charakterystyka uczestników ruchu turystycznego	71
5.2. Organizacja podróży i charakterystyka pobytu w województwie łódzkim	81
5.3. Województwo łódzkie w opiniach i ocenach odwiedzających	95
6. CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ZAGRANICZNYCH RYNKÓW TURYSTYCZNYCH W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH	103
6.1. Rynek turystów zagranicznych w Łodzi	103
6.2. Rynek turystów zagranicznych w regionie łódzkim	119

7. WYDATKI ODWIEDZAJĄCYCH ŁÓDŹ I REGION ŁÓDZKI W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH	135
7.1. Wydatki ogółem na pobyt i na jeden dzień pobytu	135
7.2. Wydatki odwiedzających Łódź i region łódzki z podziałem na wybrane charakterystyki badanych	137
7.3. Efektywność ekonomiczna wydatków odwiedzających Łódź i region łódzki	142
8. ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY W ARCHIDIECEZJI ŁÓDZKIEJ	145
8.1. Geneza i idea Światowych Dni Młodzieży	145
8.2. Charakterystyka Dni w Diecezjach w archidiecezji łódzkiej	147
8.3. Metodyka badań ankietowych	154
8.4. Charakterystyka respondentów	155
8.5. Charakterystyka pobytów	157
8.6. Ekonomiczne skutki Dni w Diecezjach	162
8.7. Opinie i oceny respondentów	164
9. WNIOSKI	169
LITERATURA I STRONY INTERNETOWE	176

7. WYDATKI ODWIEDZAJĄCYCH ŁÓDŹ I REGION ŁÓDZKI W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH

Oszacowane wydatki odwiedzających są jedyną miarą pozwalającą zdiagnozować ekonomiczne znaczenie turystyki. Należy podkreślić, że Główny Urząd Statystyczny nie publikuje ani nie udostępnia danych na poziomie województw dotyczących produkcji globalnej i wartości dodanej, z podziałem na działy i sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności. W związku z tym, niezależnie od możliwości określenia regionalnych wskaźników turystycznej wartości dodanej, nie było realne oszacowanie turystycznej produkcji globalnej i turystycznej wartości dodanej w województwie łódzkim.

7.1. Wydatki ogółem na pobyt i na jeden dzień pobytu

Każdy średni wydatek na jedną osobę na cały pobyt (z noclegami) oszacowano według następującej metodyki:

- jako średnią ze wszystkich zadeklarowanych wydatków na jedną osobę na cały pobyt (z noclegami),
- jako średnią iloczynów deklarowanych wydatków na jedną osobę na jeden dzień (z noclegiem) i liczby dni pobytów, oraz
- jako średnią pierwszej i drugiej podanej wyżej wielkości, przy czym gdy jedna z wielkości była niedostępna, wówczas do analizy przyjmowano drugą z nich.

Każdy średni wydatek na jedną osobę na jeden dzień (z ewentualnym noclegiem) szacowano według analogicznej procedury:

- jako średnią ze wszystkich zadeklarowanych wydatków na jedną osobę na jeden dzień pobytu (z noclegami),
 - jako średnią ilorazów deklarowanych wydatków na jedną osobę na cały pobyt (z noclegiem) i liczby dni pobytów, oraz
 - jako średnią pierwszej i drugiej podanej wyżej wielkości, przy czym gdy jedna z wielkości była niedostępna, wówczas w obliczeniach uwzględniano wyłącznie drugą z nich.
-

Należy podkreślić, że w szczegółowych analizach posługiwano się wyłącznie trzecią opisaną kategorią uśrednionych wydatków. Założenie dotyczy zarówno wydatków na cały pobyt, jak i wydatków na jeden dzień pobytu. Należy podkreślić, że zmiana metodyki liczenia wydatków nie pozwala na proste porównania z wartościami z lat ubiegłych.

TABELA 7.1. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt w Łodzi lub w regionie łódzkim ogółem

Charakterystyka	Deklarowane wydatki na 1 osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Wydatki na 1 osobę na cały pobyt obliczone jako iloczyn deklarowanych wydatków na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) i liczby dni pobytu w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł
Ogółem w Łodzi	422,95	454,40	429,25
Ogółem w regionie łódzkim	316,91	681,53	436,46
Ogółem dla pobytów krótszych niż miesiąc w Łodzi	419,85	414,13	402,76
Ogółem dla pobytów krótszych niż miesiąc w regionie łódzkim	315,65	317,11	303,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

Nieliczne osoby (9 na 1110 badanych wśród odwiedzających Łódź i 6 na 1195 respondentów odwiedzających region łódzki) zadeklarowały bardzo długie pobyty, przekraczające znacznie miesiąc. Z tego względu zdecydowano się odrzucić ankiety tych osób z przeprowadzonych analiz, aby wyniki nie zaburzały ogólnych prawidłowości. Jeżeli zatem w dalszych analizach używany jest termin „ogółem”, to odnosi się on do wszystkich respondentów, których aktywność turystyczna trwała nie dłużej niż 30 dni.

TABELA 7.2. Wydatki na jedną osobę na jeden dzień pobytu w Łodzi lub w regionie łódzkim ogółem

Charakterystyka	Deklarowane wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł	Wydatki na 1 osobę na 1 dzień obliczone jako iloraz deklarowanych wydatków na osobę na cały pobyt (z noclegami) i liczby dni pobytu w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Ogółem w Łodzi	186,25	225,49	211,38
Ogółem w regionie łódzkim	129,81	138,61	135,31
Ogółem dla pobytów krótszych niż miesiąc w Łodzi	187,51	226,67	212,55
Ogółem dla pobytów krótszych niż miesiąc w regionie łódzkim	129,76	139,07	135,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

Osoby odwiedzające Łódź wydały w 2016 roku średnio 402,76 zł na cały pobyt z uwzględnieniem noclegów. Analogiczne wydatki odwiedzających region

łódzki były zdecydowanie niższe i wyniosły zaledwie 303,54 zł. Powodem tego stanu rzeczy był fakt, że dla Łodzi znacząco wyższy był średni wydatek na jeden dzień pobytu. Warto zauważyć, że koszty pobytu turystów w Łodzi są wyraźnie wyższe ze względu na znacznie wyższe ceny usług noclegowych w Łodzi (por. tab. 7.1 i 7.2), szczególnie w tzw. strefie wielkomiejskiej, w porównaniu do obszarów znajdujących się poza stolicą województwa (Napierała, Adamiak 2013, Napierała, Leśniewska 2015).

7.2. Wydatki odwiedzających Łódź i region łódzki z podziałem na wybrane charakterystyki badanych

Relatywnie największe wydatki zadeklarowali respondenci zagraniczni, którzy odwiedzając Łódź wydali 916 zł na pobyt (318 zł na 1 dzień), a odwiedzając region – 891 zł na pobyt (207 zł na 1 dzień). Wydatki mieszkańców Polski podróżujących do Łodzi i do regionu łódzkiego były znacząco niższe. Badani mieszkańcy Polski twierdzili, że na pobyt w Łodzi wydawali 281 zł (180 zł na 1 dzień), a na pobyt w regionie – 244 zł (128 zł na 1 dzień). W tej grupie badanych jeszcze niższe wydatki zadeklarowali mieszkańcy województwa łódzkiego, którzy podróżując do Łodzi wydawali 212 zł (średnio 150 zł na 1 dzień), a odwiedzając region – 167 zł (średnio 114 zł na 1 dzień) – tab. 7.3.

Zrozumiałe jest, że zarówno wydatki turystów na cały pobyt, jak i na jeden dzień pobytu są wyższe niż wydatki odwiedzających jednodniowych (por. tab. 7.4). Zastanawia jedynie niewielka różnica pomiędzy średnimi wydatkami na jeden

TABELA 7.3. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu według miejsca pochodzenia odwiedzających Łódź i region łódzki

Charakterystyka	Odsetek respondentów w badanej grupie (odwiedzający Łódź albo odwiedzający region łódzki) (%)	Uśrednione wydatki na osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Odwiedzający Łódź, przyjeżdżający z województwa łódzkiego	26,4	211,79	150,45
Odwiedzający Łódź, przyjeżdżający z Polski	79,8	281,24	180,09
Odwiedzający Łódź, przyjeżdżający z zagranicy	20,0	915,92	318,10
Odwiedzający region łódzki, przyjeżdżający z województwa łódzkiego	55,9	167,02	113,87
Odwiedzający region łódzki, przyjeżdżający z Polski	90,5	244,28	128,23
Odwiedzający region łódzki, przyjeżdżający z zagranicy	9,5	891,24	206,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

dzień pobytu pomiędzy turystami (217 zł) i jednodniowymi odwiedzającymi Łódź (199 zł). Warto podkreślić, że w kwocie deklarowanej przez odwiedzających jednodniowych nie miały prawa znaleźć się wydatki poniesione na zakup noclegów. Oznaczałoby to, że odwiedzający jednodniowi nie wydają środków na zakwaterowanie, ale są skłonni w ramach zbliżonego budżetu wydatkować więcej na inne usługi oferowane przyjeżdżającym do Łodzi. Kluczowe do rozstrzygnięcia w toku bardziej pogłębionych badań jest pytanie o warunki, które musiałaby spełnić łódzka oferta turystyczna, aby odwiedzający jednodniowi zdecydowali się na zakwaterowanie w mieście. I dalej, czy decydując się dodatkowo na zakup noclegu w Łodzi byłiby skłonni pozostawić wydatki na pozostałe usługi na niezmiennym poziomie. W badaniu kwestionariuszowym ustalono, że wśród jednodniowych odwiedzających Łódź jedynie 2,9% zadeklarowało chęć wydatkowania większej kwoty na noclegi. Z tej perspektywy ocena wykorzystania potencjału ekonomicznego omawianej grupy nie wydaje się wysoka.

TABELA 7.4. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu z podziałem na turystów i odwiedzających jednodniowych

Charakterystyka	Odsetek respondentów w badanej grupie (odwiedzający Łódź albo odwiedzający region łódzki) (%)	Uśrednione wydatki na osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Odwiedzający jednodniowi w Łodzi	37,3	204,91	198,59
Turyści w Łodzi	62,7	514,50	217,24
Odwiedzający jednodniowi w regionie łódzkim	54,8	120,02	111,64
Turyści w regionie łódzkim	44,9	521,62	163,43

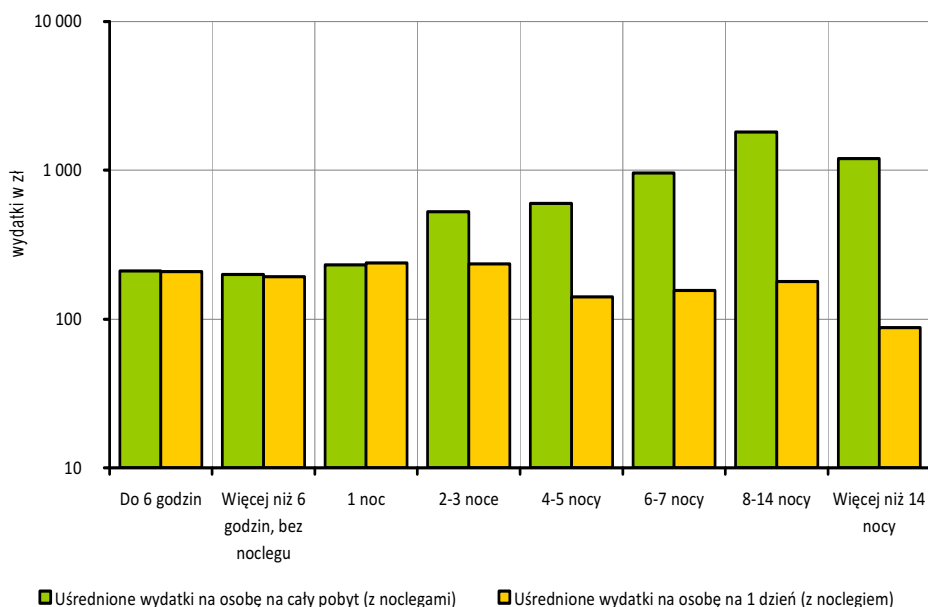
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

TABELA 7.5. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w Łodzi i w regionie łódzkim z podziałem na turystów i odwiedzających jednodniowych

Charakterystyka	Odsetek respondentów w badanej grupie (odwiedzający Łódź albo odwiedzający region łódzki) (%)	Uśrednione wydatki na osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Odwiedzający Łódź, skłonni do wydania większej puli środków	44,4	399,03	190,28
Odwiedzający region łódzki, skłonni do wydania większej puli środków	39,0	307,43	139,65
Odwiedzający Łódź, niechętni wydaniu większej puli środków	52,6	408,44	226,98
Odwiedzający region łódzki, niechętni wydaniu większej puli środków	58,3	300,34	132,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

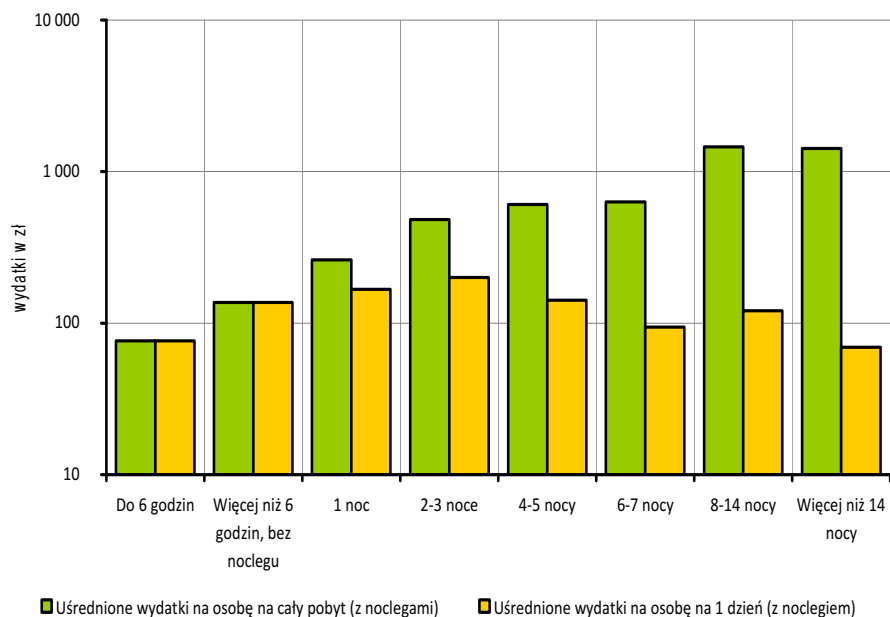
Warto zauważyć pewną odmienność charakteru deklaracji wydatkowania wyższych środków na pobyt w Łodzi i w regionie łódzkim (tab. 7.5). Co ciekawe, osoby odwiedzające region, które deklarują chęć wydawania większych środków na swoje pobyty w łódzkim, i tak wydają nieco więcej niż osoby niechętnie zwiększaniu swoich wydatków. Jest to więc dochodowa grupa odwiedzających, która ujawnia ciągle niezaspokojony popyt turystyczny. W przypadku Łodzi sytuacja jest odmienna. Ekonomicznie perspektywiczną grupą są odwiedzający deklarujący niższe wydatki, ale jednocześnie skłonni do wydatkowania większej puli środków na zakupy produktów turystycznych. Co ważne, odsetek osób zainteresowanych wyższymi wydatkami na turystyczną ofertę Łodzi i regionu jest relatywnie wysoki zarówno w przypadku odwiedzających Łódź (aż 44%), jak i region łódzki (39%).

RYSUNEK 7.1. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w Łodzi według długości pobytu
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku

Wraz ze zwiększaniem długości pobytu odwiedzających Łódź, wydatki na cały pobyt systematycznie wzrastają (rys. 7.1). Ważnym jest, że wzrost ten jest rezultatem relatywnie stałego poziomu wydatków na jeden dzień pobytu w Łodzi, który zależnie od długości pobytu oscyluje między 141 zł a 238 zł. Dopiero przy pobytach naprawdę długich, przekraczających dwa tygodnie, średni wydatek na jeden dzień spędzony w Łodzi spada do kwoty zaledwie 88 zł. Odmiennie przedstawia się sytuacja w regionie łódzkim. Wzrost wydatków na cały pobyt nie

postępuje liniowo względem rosnącej długości pobytu. Początkowo dynamika wzrostu jest wyższa, co wynika nie tylko z faktu, że dłuższy jest pobyt, ale jest rezultatem rosnącej kwoty wydatkowanej średnio na jeden dzień pobytu w regionie łódzkim. Co ciekawe, najczęściej na jeden dzień pobytu w regionie wydają osoby spędzające w nim 2-3 noce (200 zł).

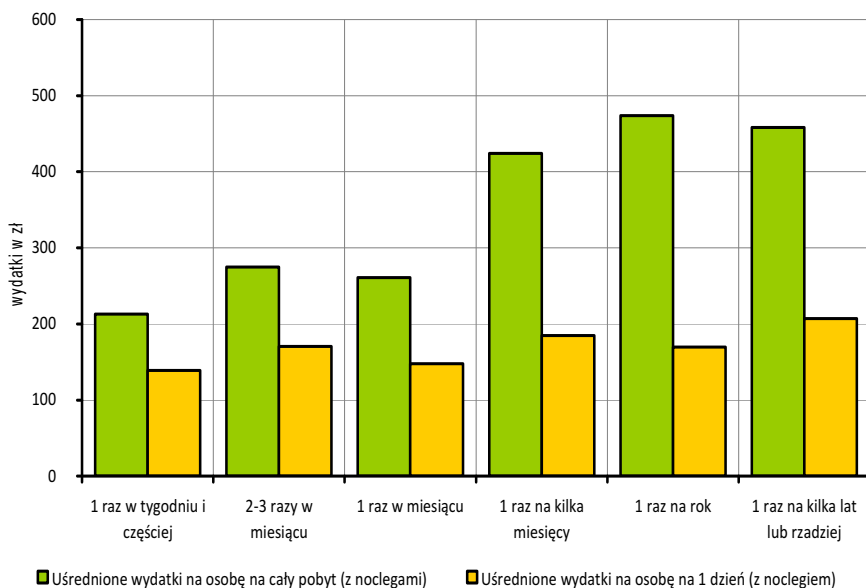

RYSUNEK 7.2. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w regionie łódzkim według długości trwania pobytu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku

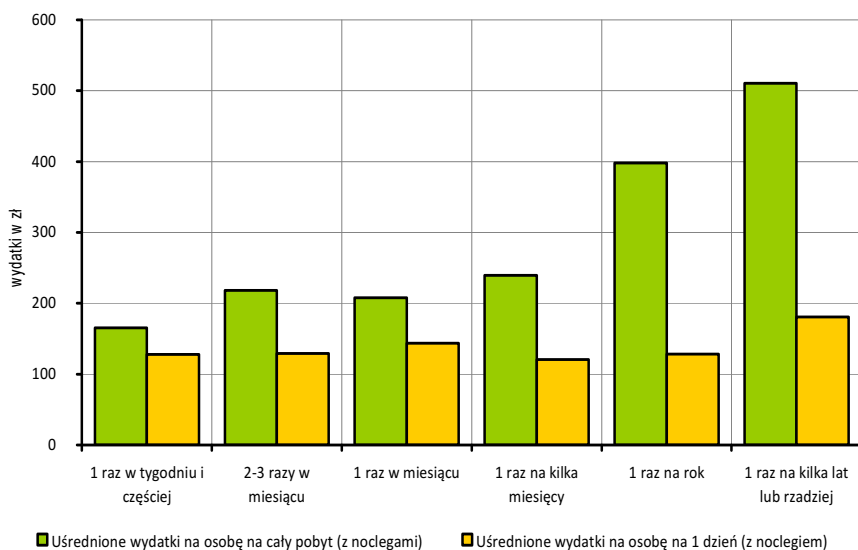
Częstotliwość przyjazdów nie różnicuje aż tak bardzo wydatków osób odwiedzających Łódź w stosunku do oddziaływania na wydatki osób przyjeżdżających do regionu łódzkiego. Warto zauważyć, że średni koszt pobytu w Łodzi, zależnie od częstotliwości przyjazdów, waha się w przedziale od 213 do 474 zł. W przypadku regionu łódzkiego zakres ten jest znacząco większy i obejmuje wartości od 165 do 511 zł. Nie jest zaskakujący fakt, że im rzadsze pobyty, tym zazwyczaj są one dłuższe, a tym samym średnia wysokość środków wydatkowanych na cały pobyt jest coraz wyższa. Warto jednak zauważyć, że z wyjątkiem osób przyjeżdżających do Łodzi najrzadziej (jeden raz na kilka lat lub rzadziej), częstotliwość przyjazdów praktycznie nie różnicuje średnich wydatków na jeden dzień pobytu zarówno odwiedzających Łódź, jak i region łódzki por. rys. 7.2-7.4).

Wydatki odwiedzających Łódź i region łódzki w świetle badań ankietowych

RYSUNEK 7.3. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w Łodzi według częstotliwości przyjazdów do Łodzi

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku

RYSUNEK 7.4. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w regionie łódzkim według częstotliwości przyjazdów do regionu łódzkiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku

7.3. Efektywność ekonomiczna wydatków odwiedzających Łódź i region łódzki

Efektywność ekonomiczną wydatków ujawnianych przez turystów oceniano według następującej procedury. Poddano standaryzacji trzy następujące zmienne: odsetek wybranej grupy respondentów w całej badanej próbie, uśrednione wydatki na osobę na cały pobyt oraz uśrednione wydatki na osobę na jeden dzień ujawniane przez wybraną grupę respondentów. W oparciu o wielkości standaryzowane miar wyznaczono miernik syntetyczny jako sumę wszystkich wielkości standaryzowanych. Przy czym, aby zrównoważyć znaczenie popularności motywów i towarzyszących im średnich wydatków podwojono wielkość standaryzowanego udziału wybranej grupy respondentów. Do szczegółowych analiz przyjęto dwie zmienne charakteryzujące odwiedzających Łódź i region łódzki: wiek oraz główny motyw przyjazdu. W tab. 7.6–7.9 zaprezentowano wyniki posortowane malejąco według wskaźnika standaryzowanego. Nie prezentowano natomiast samej wartości wskaźnika ze względu na fakt, iż nie poddaje się on jakiegokolwiek interpretacji.

TABELA 7.6. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w Łodzi według wieku odwiedzających

Charakterystyka	Odsetek respondentów (%)	Uśrednione wydatki na osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
30–34 lata	15,1	437,74	269,94
35–39 lat	11,6	457,44	268,91
40–44 lata	11,4	438,27	221,97
20–24 lata	18,7	339,06	136,74
25–29 lat	15,1	343,43	183,80
50–54 lata	5,7	533,91	261,99
65–69 lat	1,2	703,85	226,27
70 lat i więcej	0,6	775,00	195,71
55–59 lat	5,4	452,63	196,24
45–49 lat	6,3	364,71	206,34
60–64 lata	1,9	671,33	154,95
15–19 lat	6,0	190,29	158,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

Pod względem ekonomicznym za najbardziej dochodowe z perspektywy Łodzi uznano osoby w wieku 30–44 lata, podróżujące do miasta głównie ze względu na imprezy kulturalne bądź uczestnictwo w kongresach, konferencjach czy seminariach. Warto jednocześnie podkreślić, że rozrywka i imprezy kulturalne były najchętniej wskazywane przez odwiedzających Łódź jako cele, na które badani byliby skłonni wydać dodatkowe środki. Wśród osób odwiedzających Łódź i deklarujących chęć wydatkowania większych środków blisko 25% wskazało rozrywkę jako cel zwiększonych wydatków, a ponad 14% imprezy kultu-

ralne. Można zatem ostrożnie twierdzić, że najbardziej dochodowy produkt turystyczny miasta tworzony jest przede wszystkim na pograniczu turystyki MICE i turystyki kulturowej. Dla regionu łódzkiego najbardziej dochodowymi okazały się osoby w identycznym przedziale wiekowym, jednakże podróżujące przede wszystkim w celach wypoczynkowych.

TABELA 7.7. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w regionie łódzkim według wieku odwiedzających

Charakterystyka	Odsetek respondentów (%)	Uśrednione wydatki na 1 osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
35-39 lat	13,1	345,65	156,25
30-34 lata	13,2	297,79	131,72
40-44 lata	10,8	281,05	150,75
25-29 lat	10,9	320,72	134,99
45-49 lat	8,3	334,13	144,60
20-24 lata	13,5	224,72	114,90
65-69 lat	3,8	350,86	158,83
60-64 lata	5,1	385,30	135,54
15-19 lat	6,5	363,17	107,65
50-54 lata	6,6	268,16	120,38
70 lat i więcej	2,2	413,89	111,81
55-59 lat	5,2	197,69	126,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

TABELA 7.8. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w Łodzi według głównego celu podróży

Charakterystyka	Odsetek respondentów (%)	Uśrednione wydatki na 1 osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Udział w imprezie kulturalnej	13,0	391,24	330,22
Udział w kongresie, konferencji, seminarium	5,4	603,70	284,21
Wypoczynek	7,4	545,88	203,75
Inny cel biznesowy	6,1	511,94	280,40
Odwiedziny znajomych	8,8	362,09	163,29
Odwiedziny krewnych	5,6	687,52	147,64
Zwiedzanie zabytków	3,9	599,88	270,79
Edukacja	8,4	405,48	121,68
Udział w imprezie sportowej	3,5	406,92	382,50
Udział w szkoleniu	7,3	286,40	167,24
Udział w targach, wystawach	4,4	236,00	225,67
Odwiedziny miejsc rodzinnych	2,5	539,54	144,33
Zakupy	4,6	227,65	168,21
Tranzyt	3,7	195,17	130,77
Cel zdrowotny	1,5	249,19	213,86
Zwiedzanie innych obiektów	1,8	202,89	198,15
Cel religijny	1,3	267,14	183,33
Rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	1,0	240,00	150,00
Poznanie walorów przyrody	0,2	125,00	50,00
Turystyka aktywna	0,5	120,00	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

TABELA 7.9. Wydatki na jedną osobę na cały pobyt i na jeden dzień pobytu w regionie łódzkim według głównego celu podróży

Charakterystyka	Odsetek respondentów (%)	Uśrednione wydatki na 1 osobę na cały pobyt (z noclegami) w zł	Uśrednione wydatki na 1 osobę na 1 dzień (z noclegiem) w zł
Wypoczynek	33,8	350,41	135,70
Inny cel biznesowy	1,5	916,25	370,94
Udział w kongresie, konferencji, seminarium	3,3	413,89	222,55
Udział w szkoleniu	2,9	389,29	227,17
Udział w imprezie kulturalnej	6,1	326,83	178,62
Odwiedziny miejsc rodzinnych	2,1	380,22	192,73
Odwiedziny znajomych	5,6	391,90	134,07
Odwiedziny krewnych	7,2	385,37	117,56
Udział w targach, wystawach	0,1	500,00	100,00
Zakupy	2,9	224,86	169,14
Edukacja	1,9	315,53	111,39
Zwiedzanie zabytków	5,0	181,94	123,75
Cel zdrowotny	1,3	226,54	136,92
Udział w imprezie sportowej	1,0	244,58	116,25
Tranzyt	4,7	155,11	90,13
Zwiedzanie innych obiektów	2,3	119,23	119,23
Cel religijny	6,7	118,60	67,57
Turystyka aktywna	3,4	151,05	63,83
Poznanie walorów przyrody	2,7	114,33	70,25
Rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	0,3	105,00	77,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim w 2016 roku.

Literatura i strony internetowe

- Alejski W., 2010, *Aktualny stan badań konsumentów usług turystycznych w regionach*, [w:] E. Dziedzic (red.), *Regionalne badania konsumentów usług turystycznych*, POT, Warszawa.
- Babbie E., 2005, *Badania społeczne w praktyce*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- Bilska-Wodecka E., Sołjan I., 2014, *Religijne wydarzenia masowe na przykładzie spotkań młodzieży chrześcijańskiej*, [w:] *Kultura i turystyka – w kręgu wydarzeń*, B. Krakowiak, A. Stasiak (red.), Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, Łódź, s. 75–87.
- Dziedzic T., 2010, *Funkcje i użyteczność pomiarów ruchu turystycznego*, [w:] E. Dziedzic (red.), *Regionalne badania konsumentów usług turystycznych*, POT, Warszawa.
- Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., 2001, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Zysk i S-ka, Poznań.
- Liszewski S. (red.), 2010, *Ruch turystyczny w Łodzi i w województwie łódzkim w 2009 roku*, ŁTN, Łódź.
- Liszewski S., Włodarczyk B., 2010, *Badania regionalne ruchu turystycznego jako podstawa nowej regionalizacji turystycznej Polski*, [w:] E. Dziedzic (red.), *Regionalne badania konsumentów usług turystycznych*, POT, Warszawa.
- Matczak A., 1992, *Model badania ruchu turystycznego. Studium metodologiczne*, „Acta Universitatis Lodzianensis”, Łódź.
- Napierała T., Adamiak M., 2013, *Przestrzenne zróżnicowanie cen usług noclegowych w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym*, „Prace Geograficzne”, 134, s. 37–50.
- Napierała T., Leśniewska K., 2015, *Location-Based Determinants of Accommodation Prices*, [w:] M. Kozak, N. Kozak (red.), *Tourism Economics*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, s. 124–139.
- Sarniewicz K., Salawa A., 2016, *Zróbmy raban! Niezbędnik na Światowe Dni Młodzieży*, Znak, Kraków.
- Szafrańska E., Włodarczyk B., Dziedzic E., 2016, *Pomiar wielkości ruchu turystycznego w regionie*, [w:] E. Dziedzic (red.), *Badania konsumentów usług turystycznych w regionach*, Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa.
- Włodarczyk B. (red.), 2011, *Ruch turystyczny w Łodzi i w województwie łódzkim w 2010 roku*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź.
- <http://radomsko.naszemiasto.pl/arttykul/swiatowe-dni-mlodziezy-2016-w-radomsku-program,3796287,art,t,id,tm.html>.
- <http://www.miasto.zgierz.pl/pl/content/%C5%9Bwiatowe-dnim%C5%82odzie%C5%BCy-w-%C5%82%C3%B3dzkiem>.
- <http://www.sdmlowicz.pl/>.
- http://www.swinicewarckie.com.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=2&artykul=760&akcja=artykul.
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZB0jF3Qmd80> (wywiad z kard. Ryłko – Przewodniczącym Rady Papieskiej do spraw Świeckich).
- www.krakow2016.com.
- www.lodzpiotrowa.com.